

TAMMI

根

HEIKKI VALKAMA

LASERJUURI

VUODEN 2017
ESIKOISDEKKARISTINA
PALKITUN UUTUUS

Heikki Valkama

Laserjuuri

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

tammi

75 VUOTTA

HELSINKI

Tämän kirjan kirjoittamiseen on saatu tukea Kansan Sivistysrahaston
Tammen rahastolta sekä WSOY:n Kirjallisuussäätiöltä.
Kreikkalaisen ruoan asiantuntijana on toiminut
Merja Tuominen-Gialitaki.

Sivun 33 säkeet on mukailtu T. S. Eliotin teoksesta *Autioma*,
suom. Lauri Viljanen.

© Heikki Valkama ja Kustannusosakeyhtiö Tammi, 2018
ISBN 978-952-04-0152-8
Painettu EU:ssa

1

Rantakadulla hän huomasi seuraajat.

Hän tihensi askeliaan ja manasi sitä, ettei ollut ottanut taksia hotellille.

Jo baarissa Fukudomella oli ollut tunne, että häntä tarkkailtiin. Mutta hän oli sivuuttanut sen.

Auringon laskiessa oli ollut pakko todeta, ettei tehtävässä pääsisi enää eteenpäin.

Hän oli palannut aiemmin ohittamalleen turistikadulle, jossa oli ravintoloita ja baareja. Häntä nälätti. Teki mieli olutta.

Fukudome oli astunut ensimmäiseen paikkaan, jonka sisäänheittäjä oli pysäyttänyt ja osoittanut happy hour -kylttiä. Ravintolan ovenpielessä roikkui Ruotsin, Saksan ja Italian lippuja. Ne oli helppo tunnistaa.

Fukudome oli istunut baaritiskille ja tilannut olutta ja mustekalarenkaita, jotka osoittautuivat kumisiksi pakasteiksi. Täkäläinen ruoka oli pahaa. Aikaero jyskytti takaraivossa, ja selvitäkseen siitä hän oli napsinut särkylääkkeitä enemmän kuin olisi pitänyt. Ne kevensivät pääkipua, mutta polttelivat vatsassa.

Oli vaikea käsittää, miksi hänet oli ylipäänsä lähetetty Välimerelle. Hän oli kaukana kotikentiltään, tuntemattomassa maassa, aloittamassa operaatiota, josta hänellä ei ollut juuri mitään tietoa.

Hatakeyama oli itsekin todennut sen. Mutta tunti sen jälkeen kun Hatakeyama oli soittanut, kuriiri oli tuonut lentoliput kotiovelle. Fukudome oli vasta palannut Tokioon, oli tuskin ehtinyt purkaa matkalaukkuaan, kun joutui taas lähtemään. Yleensä pomo vaati loputtoman tarkkoja suunnitelmia ja huolellisia valmisteluja. Kiirettä ei saanut pitää. Jos mokasi yksityiskohdissa, mokasi kaiken. Nyt hän oli istunut jo samana iltana lentokoneessa matkalla kohti Eurooppaa.

Toisen oluen kohdalla hän huomasi, että mies punaisessa jalkapallojoukkueen paidassa vilkuili häntä. Kauluspaidassaan ja puvunhoussuissaan Fukudome erottui lihavien ja turhan niukasti pukeutuneiden eurooppalaisturistien joukosta. Turistien vaaleanpunainen, palanut iho toi mieleen porsaas. Kaljamahoja ei peitelty, paljaat varpaat irvistivät sandaaleista. Keski-ikäisten naisten pulleat rinnat pursuivat ulos kokoa liian pienistä topeista.

Ei tapoja, ei makua, Fukudome ajatteli. Rumia länsimalaisia ihmisiä.

Haju tunkeutui väkisin sieraimiin: hikeä, halpaa aurinkovoidetta, kaljaa ja tupakkaa. Samanlaisia miehiä saattoi nähdä Bangkokissa Nanan alueen tyttöbaareissa, jos niissä joskus joutui käymään.

Kyselyt olivat päivän mittaan osoittautuneet turhiksi. Hänellä oli mukanaan nimi sekä osoite, joka oli paljastunut satamavarastoksi. Hänet oli käännytetty tylysti, suorastaan

vihamielisesti pois ränस्थ्यneen rakennuksen ovelta. Kukaan ei suostunut puhumaan englantia.

Sataman vieressä oli pressuista ja teltoista kasattu pakolaiskylä. Tai oli ehkä liioiteltua puhua kylästä. Kaduilla, puistoissa ja aukioilla levittäytyvät telttarykelmät ja siniset pressut toivat mieleen Tokion kodittomat. Sammuneita katseita, liian paljon kestävämaan joutuneita kasvoja. Likaiset lapset potkivat riemuissaan palloa muhkuraisella hiekkakentällä.

Teltojen edustoilla ihmiset olivat tuijottaneet häntä ilmeettöminä, kun hän oli yrittänyt kysellä miestä.

Darvish.

Kyse oli pakolaisesta. Tämän verran tietoa hänellä oli.

Kukaan ei reagoinut nimeen.

Muutama ihminen seurasi häntä ensin hieman uteliaana, mutta kun hänellä ei ollut tarjota heille mitään, heidänkin katseensa sammui. Odotukset olivat vähissä, eikä hän täyttänyt niitäkään.

Pakolaisia oli ympäri saarta, kaiken jättäneitä, paljon menettäneitä.

Lähtiessään leiristä Fukudome oli kävellyt valtavan pelastusliiveistä kasatun röykkiön ohi. Kauempaa hän oli ensin ihmetellyt, mikä rojukasa hiekkarannan taakse oli kerätty. Lähempää oli erottunut loputon määrä sinisiä, oransseja ja keltaisia pelastusliivejä. Jokainen oli ollut jollain Välimerta ylittäneellä, sen hän tajusi. Kaikki eivät olleet päässeet perille.

Fukudome seurasi ahkerasti uutisia, työnsä takia hänen kuului olla perillä siitä mitä maailmalla tapahtui. Välimeren pakolaiskriisi vilahti uutisissa usein. Silti koko paikka oli

tuntunut kaukaiselta. Aasian tapahtumat taas tulivat iholle, ne olivat konkreettisempia. Myös pakolaiset. Thaimaan syrjäseuduilla, jossain Laosin rajalla, hän oli tavannut viljelmillä burmalaisia pakolaisia. Hyvää ja halpaa työvoimaa, unikonviljelijät olivat todenneet.

Sama katse yhdisti Kaakkois-Aasian ja Välimeren pakolaisia.

Koko päivän Fukudome oli tuntenut olevansa ei-toivottu vieras, nuuskija väärässä paikassa. Hän ei ollut varma, mitä etsi. Henkilöä, jolla oli jokin tärkeä tieto jostain kasvista.

Juuri.

Hänelle ei ollut kerrottu, miksi organisaatio panosti niin paljon jonkin kasvin etsimiseen.

Päämajasta oli luvattu lähettää pian lisätietoja. Paikalliset auttaisivat.

Ensimmäisen olutlasin tyhjennettyään Fukudome manasi koko epämääräistä tehtävää.

Punapaitainen mies lopetti tuijotuksen, kun Fukudome alkoi tapittaa häntä takaisin. Ehkä tämä oli ujo flirttailija, joka ajatteli, ettei hyvin pukeutunut mies voinut olla naisista kiinnostunut. Punapaitainen oli erehtynyt. Hän ei ollut kuten jotkut yakuza-toverinsa, jotka saattoivat Bangkokissa vieraillessaan ryhtyä ladyboyhin, miesnaisiin. Ei hän tuominnut, mutta ei myöskään ollut kiinnostunut.

Olut oli sentään kylmää.

Fukudome vilkaisu kuvaa lompakossa, Thaimaassa oli vielä yö. Aamulla hän voisi soittaa ja jutella tytön kanssa, silmäteränsä.

Ilta oli hellepäivän jäljiltä lämmin, tuuli tuoksui mereltä. Vaikka hän oli tottunut kuumuuteen, Bangkokissa hän

vietti yleensä kuumimmat hetket viileissä, ilmastoiduissa huoneissa. Nyt hän oli kulkenut koko päivän paahteessa. Se söi voimia.

Hän sysäsi kalmarilautasen syrjään ja tilasi valkosipuli-leipiä. Niitä oli vaikea pilata: paahdettua leipää, johon oli sivelty voita ja valkosipulia. Varma, joskin haiseva valinta.

Kun neljä olutta ja ruoka olivat poistaneet pahimman rasituksen ja ärsytyksen ja tuoneet tilalle mukavan pienen hiprakan, hän päätti kävellä takaisin hotellille.

Rantakadulla hän huomasi seuraajat.

Vilkas baarikatu oli jäänyt taakse. Jumputus, musiikkityyliin kakofonia, kuului nyt parin korttelin päässä. Mutta hän ei voinut kääntyä ympäri, ellei halunnut törmätä suoraan seuraajien syliin.

Rantakatu oli autio ja hiljainen. Fukudome keskittyi ja terästi aistejaan.

Purjeveneet keinuivat natisten laiturissa. Katulamppujen kelmeässä valossa näki hyvin, joskin rakennusten varjot olivat mustia ja saattoivat kätkeä suojiinsa mitä tahansa.

Seuraajat eivät yrittäneet pysyä piilossa.

Etäältäkin hän tunnisti punaisen jalkapallojoukkueen paidan, miehen, joka oli tarkkaillut häntä ravintolassa.

Tokiossa tai Bangkokissa Fukudome olisi kantanut mukanaan kunnan asetta. Eikä hän sitä paitsi Bangkokissa liikkunut juuri koskaan yksin. Kaksi paikallista apumiestä tai vähintään henkivartija kulki lähes aina hänen turvanaan.

Hän oli riittävän usein nähnyt, millaisiin raakuuksiin thaimaalainen mafia, *chao po*, kykeni. Alkuun häntä oli hirvittänyt tuliaseiden määrä. Niitä ei arkailtu käyttää. Tokion alamaailma oli Bangkokiin verrattuna leppoisa kuin päiväkot.

Silti Fukudome oli sopeutunut. Hän oli onnistunut rakentamaan kannattavan liiketoimintamallin, jopa toisen elämän uuteen maahan. Tosin Hatakeyama oli viime aikoina vihjaillut, että bisnestä oltiin ajamassa alas. Sitä oli vaikea ymmärtää. Heidän salakuljetusreitinsä oli ylivoimainen, lähes aukoton.

Nyt hän oli jälleen vieraalla maaperällä.

Fukudome vilkaisi taakseen. Seuraajat lähestyivät häntä, hän kiritti tahtia.

Joko paikalliset nilkit olivat päättäneet ryöstää hänet. Tai sitten hänen uteluistaan ei pidetty.

Ehkä hän pärjäisi tappelussa, ehkä ei.

Hän ei halunnut ottaa siitä selvää. Ei tulla mukiloiduksi, menettää lompakkoaan, paksua kultaketjuaan tai arvokelloaan. Kallista Seikoa ei ehkä olisi kannattanut pitää esillä.

Matkaa hotellille oli alle kilometri.

Juoksemalla ei ehtisi pakoon.

Vilkaisu taakse, nopea arvio. Miehet eivät näyttäneet isoilta tai vahvoilta. Taskussa Fukudomella oli perhosveitsi. Hän osasi käyttää sitä. Tarvittaessa tappavasti.

Jos seuraajat olisivat tavallisia ryöstäjiä ja ilman tuliaseita, hän voisi pärjätä. Silti voitetustakin nujakasta seuraisi aina ongelmia.

Riski oli turhan suuri.

Myös seuraajat olivat kiristäneet tahtiaan. Fukudome etsi katseellaan auki olevaa baaria, ravintolaa tai kauppaa, johon livahtaa. Tai edes ihmisiä, joiden läheisyyteen hakeutua, mutta katu oli tyhjä ja hiljainen.

Takaisin ei voinut palata. Miehet olivat hänen ja baarikadun välissä. Pian he saisivat hänet kiinni.

Fukudome lähti juoksemaan. Hän kääntyi seuraavan rakennuksen kulman taakse ja otti veitsensä esiin.

Saalis muuttui saalistajaksi.

Tarvittaessa hän ei arkaillut tappaa, nyt riittäisi muutama nopea lamauttava veitsenisku tai viilto. Hän oli viettänyt oman aikansa kaduilla eikä pelännyt iskeä.

Kaikki tapahtui muutamassa sekunnissa.

Fukudome ehti viiltää käteen punapaitaista miestä, joka vajosi polvilleen maahan. Toinen miehistä väisti veitsen heilahduksen ja perääntyi.

Samassa hän tunsu selässään iskun. Ja viiltävän kivun. Hän ei ollut huomannut kolmatta miestä.

Toinen ja kolmas veitsenisku tuntuivat hidastavan koko maailman. Kipu sykki, tulvi, se vyöryi kaiken peittäväenä aaltona hänen ylitseen.

Hän yritti pysyä pystyssä, heilauttaa vielä veistä, mutta jalat eivät kantaneet.

Hän näki pikku-Mein juoksevan häntä kohti nauraen ja kädet levällään. Hän halusi napata tytön syliinsä, silmäteränsä.

Sitten tuli pimeys.

2

Vesi poltti ja pisteli ihoa.

Namie kokeili sitä ensin varpaillaan mutta sulahdi sitten päättäväisesti altaaseen ja istui sen nurkkaan.

Kuumuus kihelmöi, mutta kuten aina, muuttui pian miellyttäväksi. Hän painautui hitaasti vasten reunakivetystä. Hän sulki silmänsä ja antoi lämmön levitä koko vartaloonsa.

Veden solinan rikkoi vaimea molskahdus. Hän ei avanut silmiään mutta aisti pienistä aalloista, että Saeko oli istahtanut altaaseen, vastakkaiseen pätyyn.

”Kuumaa!” Saeko parahti hetken kuluttua. ”*Obā-chan*, mummo, voisi säätää vettä vähän viileämmäksi. Keittoako hän meistä haluaa? Hän valmistaa väärää ruokalajia!”

Namie ynähti vastaukseksi.

”Onko Kaorilla taas rakkaushuolia”, Saeko jatkoi. ”Eikö se opi koskaan? Olen varoittanut niin monta kertaa, mutta mikään ei auta. Toivottavasti ei sentään tällä kertaa hankiudu raskaaksi.”

”Niinpä”, Namie vastasi ja avasi silmänsä.

Kylpylän ikkunoista näki pieneen puutarhaan, jossa oli rotenburo-ulkoallas, kivinen puutarhalyhty sekä bambuista tehty penkki. Varsinkin talvisin ulkona oli ihanaa: pakkanen nipisteli korvia samaan aikaan kun kuuma vesi helli muuta vartaloa. Lumi, tähtitaivas ja kuuma kylpy olivat täydellinen yhdistelmä. Syyskesän lämpimässä iltapäivässä ei kuitenkaan huvittanut hikoilla ulkoaltaassa.

Saeko jatkoi Kaorin huonon miesmaun päivittelemistä. Hän ei ymmärtänyt, miksi tämä etsiytyi aina tieteen tahtoen vaikeuksiin. Aina sama kaava. Ei varmastikaan edes kummoista seksiä sellaisten miesten kanssa.

Vastakkaisella seinällä kohosi lumihuippuinen Fujivuori, joka oli tehty pienistä mosaiikkikaakeleista. Se ulottui väliseinän yli miesten puolelle. Jos kylpijöitä oli paljon, vedestä nouseva höyry sai aikaan sen, että vuori vaikutti olevan usvan peitossa. Kaakelit oli käsin maalattu. Jokin tyylin rosoisuudessa sai vuoren näyttämään elävämmältä kuin iänkuisissa valokuvissa. Vuori uhkui voimaa, oli kuin se olisi ollut liikkeessä.

Allasta hoitava mummo oli kertonut, että kaakelit olivat lähes sata vuotta vanhat. Niitä ei ollut vaihdettu, vaikka paikka oli remontoitu taannoin. Nuoria vielä, kuten minäkin, mummeli oli lisännyt ja hymyillyt harvahampaista hymyään.

Mummo oli kertonut myös, että heräsi joka aamu neljältä laskemaan veden kylpyyn. Hän piti huolen, että vesi oli sopivan lämmintä, otti asiakkaat vastaan ja toimi kassaneitinä. Lisäksi mummo sekoitti yrttikylpyjen yrtit. Oikeanlainen kylpyvesi tepsii vaivaan kuin vaivaan. Flunssa parani vahvoilla tuoksuilla, nivelkivut ja pienet tulehdukset yomogilla, marunakylpyllä. Mummo oli työskennellyt paikassa pienestä tytöstä saakka.

Namie ja muut tytöt kutsuivat häntä obā-CHANIKSI. Se oli hellittelynimi, joka oli tavallisesti varattu omalle mummolle. Mummo saattoi joskus ärähdellä, mutta he tiesivät, että tämä piti heistä. Jos jollain tytöistä oli vaikka kipuja, mummo laski pyytämättä oikeanlaisen yrttikylvyn. Mummot olivat parasta, mitä Namie tiesi.

Samalla paikalla oli kylvetty yli tuhat vuotta, mummo oli monesti muistuttanut ja todennut, että arvokasta kylpvettä, o-yua, piti kunnioittaa. Jos meno kävi liian rajuksi, seurasi torut. Sättiminenkin oli huolenpitoa.

Allasosasto oli kylpylähotellin vanhassa siivessä. Suurin osa asiakkaista valitsi uuden puolen, jossa oli saunat ja seitsemän eri kylpyä porealtaasta suolavesialtaaseen. Miesten puolella oli kuulemma lisäksi yrttiallas, jonka vesi poltteli sukuelimiä – vain ja ainoastaan miesten sukuelimiä. Sen uskottiin lisäävän mieskuntoa, mikä kuulosti Namiesta lähinnä halvalta myyntikikalta. Toisaalta jos yrttisekoite oli kylpymummon resepti, mikä tahansa oli mahdollista.

Oikeaa Fuji täältä ei nähnyt, vaikka matka vuorelle oli lyhyempi kuin Tokiosta, josta huipun saattoi kirkkaalla säällä bongata. Rantakaupunki oli vuorien ympäröimä. Rinteet olivat liian lähellä, jotta Fuji olisi pilkistänyt niiden takaa.

Kylpyosaston suurista ikkunoista avautui näkymä bambupöheikköön, jonka takana oli parkkipaikka.

Mummo oli kertonut, että hänen nuoruudessaan pikkupojat piiloutuivat bambujen sekaan kurkkimaan kylpeviä naisia. Kun parkkipaikka oli rakennettu, sen laitaan oli pystytetty betoniseinämä. Se piti tirkistelevät pojankoltiaiset loitolla.

”Eikö Kaori itse tajua, että ihastuu aina samanlaisiin miehiin?”

Namie havahtui mietteistään. Saeko oli jatkanut Kaorin touhujen päivittelemistä.

Kaorilla oli tosiaan tapana hankkiutua hankaliin suhteisiin, joista hän sitten tilitti työkavereilleen.

Kaori oli soittanut Namielle illalla itkuisena, pyytänyt tätä ottamaan hänen vuoronsa. Oli riidellyt tuoreimman poikaystävänsä kanssa eikä voinut kuulemma tulla töihin. Namielle oli jäänyt epäselväksi, miksi ei voinut. Mutta ylimääräinen vuoro ja palkkio tulivat tarpeeseen. Velkaa oli pakko lyhentää.

”Sanoin, että jättäisi sen tyypin. Oli vapaapäivänä pannut Kaorin pesemään autoaan ja katsonut itse vierestä”, Saeko kertoi. ”Minä potkaisisin sellaista vätystä munille.”

”Saeko-sanista sen kyllä uskoisi”, Namie sanoi ja hymyili.

Saeko oli mitä parasta seuraa. Räväkkä ja itsevarma. Hauska ja lämmin, mutta kollega osasi myös tarvittaessa antaa tilaa. Pitkästä aikaa Namie oli uskaltanut ystäväystyä jonkun kanssa. Saekon hän oli päästänyt lähelleen, ystäväksi, jonka kanssa hän saattoi nauraa ja jakaa elämäänsä. Menneisyydestään Namie ei kuitenkaan halunnut puhua edes Saekolle.

Saekon mielestä tästä pahaisesta kylpyläkaupungista ei kannattanut etsiä miestä. Ainakaan jos toimi heidän ammatissaan.

Yksikään kunnon mies ei voisi julkisesti seurustella heidän kanssaan. Kaikki tiesivät mitä he tekivät työksen. Ja jos joku ei tiennyt, sana tyttöystävän työpaikasta kantautuisi hetkessä hänenkin korviinsa. Ja vaikka mies hyväksyisikin tyttöystävänsä ammatin, perhe ja suku tuskin tekisivät niin.

Kunnon miehiä ei ollut lähistöllä saatavilla, eikä lurjuksiin kannattanut hukata aikaansa, Saeko oli sanonut. Ja jos halusi pitää hauskaa, se kannatti tehdä Tokiossa. Suurkaupungissa ei tarvinnut kertoa itsestään liikaa – tai edes puhua totta. Kyllä silloin pitää käydä raavittavana kun kutittaa, mutta on turha hankkiutua kutinan takia vaikeuksiin, Saeko oli neuvonut.

Namie oli tapaillut viime viikkoina naapurihotellin ravintolassa työkentelevää miestä, mutta ei ollut kertonut asiasta vielä Saekolle. He olivat istuneet töiden jälkeen muutamalla lasillisella läheisessä snackbaarissa, jonka mama-san oli nuorena tehnyt samoja hommia kuin hän ja Saeko. Mies oli pohjoiselta pääsaarelta, Hokkaidolta, eikä ollut komea, mutta hänen silmänsä olivat täynnä lämpöä. Hän harrasti sukeltamista ja oli muuttanut lähemmäs sukellusapajia, koska ei tiennyt, mitä elämällään tekisi.

Pieni toivo oli herännyt Namiessa. Ehkä hän voisi vihdoin jättää taakseen menneisyyden tapahtumat.

Oli iltapäivä, ja he olivat ainoat kylpijät.

Nämä kiireettömät pesuhetket olivat työn ainoa hyvä puoli – rahan ohella. Kukaan ei tehnyt työtä muusta syystä kuin rahasta. Ja hän tarvitsi rahaa. Hänen oli aika ottaa kohtalonsa omiin käsiinsä, jatkaa elämää.

Isä ei ollut tarkoittanut pahaa, kuitenkin hän oli tuhonnut koko perheen tulevaisuuden.

Namie veti syvään henkeä. Ikävät ajatukset oli pakko pitää nyt loitolla.

Kylpyvedestä leijui vieno suolan ja yrttien tuoksu. Kylpylän hieman suolaista vettä pidettiin hyvänä iholle, se lisäsi kimmoisuutta. Vesi oli rusehtavaa. Maan syvyyksistä

pulppuava kuuma lähde sekoittui hiekan läpi tihkuvaan meriveteen. Alun perin täällä oli kylvetty taivasalla, luonnonlähdekympylöissä, nyt sama vesi pumpattiin sisätiloihin. Vastaavia kuumille lähteille perustettuja kylpylöitä oli ympäri maata, mutta täällä, Atamin kaupungissa, olivat kylpeneet jo sotaherrat 1500-luvulla. Toyotomi Hideyoshi, Oda Nobunaga ja Tokugawa Ieyasu – heput olivat tuttuja lähinnä televisiosta, mutta aikanaan he olivat valloittaneet koko saarivaltion.

Namie vilkaisi Saekoa, joka oli sulkenut silmänsä ja nojasi kivireunaan. Saekon iho ei kylpyveden parantavaa vaikutusta kaivannut. Se oli täydellisen sileä, hieman tummempi kuin hänen oma kalpea ihonsa. Saekossa oli kaudetta, joka toi mieleen jonkun ulkomaalaisen filmitähden.

Saeko oli Tokiosta. Juuri muuta hän ei ollut itsestään kertonut. Namie oli ymmärtänyt, että hetken aikaa tämä oli tehnyt valokuvamallintöitä, esiintynyt mainoksissa ja aikakauslehdissä – ehkä myös alastonkuvissa. Hänessä oli aikuisen naisen varmuutta, mikä sai heidät muut usein tukeutumaan häneen – vaikka hän oli tuskin viittä vuotta vanhempi kuin he muut.

Kun kylpy alkoi käydä liian tukalaksi, he nousivat vilvoittelemaan.

Ulkona oli kuuma, joten he siirtyivät pukuhuoneeseen, jossa pyöri vanha suriseva tuuletin. Se kääntyi oikealta vasemmalle, pysähtyi, naksautti väsyneesti, kääntyi takaisin ja aloitti liikesarjansa alusta.

Mitään virkkomatta, kiirehtimättä, he joivat lasilliset kylmää mugichaa, ohrateetä, jonka mummo oli pannut valmiiksi tarjottimelle, ja palasivat kylpyyn. Se oli toverillista

hiljaisuutta, joka ei odottanut toiselta mitään ja josta Namie erityisesti nautti.

Ennen seuraavaa kylpyä he tarkastivat toisensa, kuten koulutuksessa oli käsketty. Ensimmäisillä kerroilla, silloin joskus, touhu oli nolostuttanut Namieta, nyt he juttelivat niitä näitä koko rutiinin ajan. Yhtään ihokarvaa ei saanut jäädä, ne oli kaikki ajettava. Vain pienen karvakolmion sai jättää häpykummulle.

”Illan asiakkaat ovat kuulemma isoja *o-yabuneja*”, Saeko sanoi. ”Johtaja sanoi, että he ovat tärkeitä asiakkaita.”

Aloittaessaan työt kaksi vuotta sitten Namie oli ollut kauhuissaan, kun oli kuullut, että osa asiakkaista oli yaku-voja, rikollisia.

Sittemmin oli käynyt ilmi, että tavalliset salarymanit ja muut liikemiehet käyttäytyivät usein huonommin kuin rikolliset.

Sääntönä oli, että naisiin ei saanut koskea. Pahimmat eivät uskoneet vaan yrittivät lääppiä tai nuolla, työntää sormiaan ties mihin. Asiakkaat olivat maksaneet ateriasta vähintään miljoona jeniä, ja jotkut uskoivat, että sillä rahalla oli pakko saada muutakin kuin vatsansa kylläiseksi.

Ei Namie silti ollut lakannut pelkäämästä rikollisjärjestön jäseniä. Heidän karkea tapansa puhua saattoi kuulostaa televisiossa hassulta, mutta todellisuudessa se sai ihon nousemaan kananlihalle. Kaikki heidän perheensä kohtaamat ongelmat olivat lopulta yakuzan vika. Ilman roistoja isä ei olisi joutunut vaikeuksiin, Namie viimeistelisi opintojaan yliopistossa ja eläisi tavallista opiskelijatyön elämää. Seurustelisi ehkä edelleen poikaystävänsä kanssa, kävisi kahvilla ja miettisi mihin työllistyä opintojen jälkeen.

Yakuza. Pelkkä sana aiheutti sydämentykytyksiä.

Saeko ei osoittanut minkäänlaisia pelon merkkejä. Pikemminkin tätä tuntui kyllästyttävän.

”Taas jotain vanhoja irstaita äijiä. Juovat itsensä hiprakkaan ja muistelevat menneitä hyviä aikoja, kun yakuzaa pelättiin ja poliisiin saattoi luottaa”, Saeko sanoi matkien vanhojen ukkelien puhetapaa, leuka väpättäen, pää puolelta toiselle huojuen. Sitten Saeko kaatoi päälleen saavillisen vettä ja huuhteli itsensä. Namie seurasi perässä.

Namie ei voinut olla hymyilemättä. Jos hän olisi mies, hän rakastuisi takuulla Saekoon. Ystävän läsnäolo sai hänet tuntemaan olonsa turvallisiksi.

Kun he taas istahtivat kuumaan kylpyyn, Namie sukelsi veden alle ja pidätti henkeään niin kauan kuin pystyi. Hän kuuli veden solinan läpi sydämensä sykkeen. Vesi kirveli silmissä.

Kun hänen oli lopulta pakko nostaa päänsä pinnalle, hän haukkoi ahnaasti ilmaa. Saeko katsoi häntä kummissaan.

Namie yritti hymyillä ystävälleen takaisin mutta ei ollut varma, sortuiko hymy ennen kuin se edes ehti kasvoille.

3

Riku Mäki nosti anteeksipyydellen päänsä, kun tajusi no-
jaavansa vieressä istuvan pukumiehen olkapäähän.

Hän oli torkahtanut.

Sumimasen, anteeksi.

Mies nyrpisti naamaansa, mutta nyökkäsi takaisin ja kes-
kittyi puhelimensa ruutuun.

Ensimmäisinä viikkoina Riku oli ihmetelty ihmisiä, jotka nuokkuivat aamujunissa. Hän oli usein niin varhain liikkeellä, että pahin ruuhka ei ollut vielä alkanut. Siksi istumapaikkojakin riitti. Tosin junan täyttyessä moni on-
nistui nukkumaan seisaallaankin, junan kattoon kiinnite-
tyssä kahvassa roikkuen.

Tokiolaiset osasivat nukkua kaikkialla. Ainakin julkisissa
liikennevälineissä.

Joitain kertoja Riku oli joutunut matkustamaan ruuhka-
aikaan. Aluksi hän oli kauhuissaan katsonut, kuinka asema-
työntekijät sulloivat hartiavoimin ihmisiä juniin. Omaan
tilaan tottuneelle suomalaiselle ei ollut helppoa tulla li-
kistetyksi ihmissardiinipurkkiin. Varsinkin talvipakkasilla

yhtälö oli mahdoton: Jos junaan puki liikaa, hikoili. Jos taas jätti talvitakin pois, joutui palelemaan ulkona.

Ruuhkajunassa yli 180-senttisestä varresta oli hyötyä. Kun pää nousi muiden matkustajien yläpuolelle, sai hie-man tilaa hengittää. Japanilaiset eivät onneksi käyttäneet vahvoja hajusteita. Silti ruuhkajunassa haisi hien, haju-veden, vaatteiden ja tunkkaisen hengityksen yhdistelmä. Jos ruuhkajunaan sattui krapulassa, sai tehdä kaikkensa ja hengittää suun kautta ettei oksentaisi.

Paikalliset tuntuivat osaavan irtautua ruumiistaan ruuhka-junissa. Kukaan ei koskaan valittanut, vaikka asematyöntekijät työnsivät ihmisiä kaksin käsin junaan tai ruuhka-junassa oli niin ahdasta, että omia raajojaan ei erottanut vieressä seisovien käsistä ja jaloista. Tokiolaisten katse muuttui ruuhkajunassa tyhjäksi. Kasvot eivät olleet vihaiset, kärsivät tai surulliset, ne olivat vain ilmeettömät.

Kahtena päivänä viikossa Riku teki aamuvuoron. Kahtena iltavuoron. Kahtena hän työskenteli koko päivän. Maanantaisin ravintola oli kiinni.

Hän oli jo ehtinyt tottua siihen, että joku torakahti hänen olkapäätänsä vasten junassa. Mutta tämä oli ensimmäinen kerta, kun hän itse oli nukahtanut. Se nolotti. Junasta poistuessaan hän tunsikin ylpeyttä siitä, että oli vihdoin oppinut paikallisten tavoille. Hän oli yksi heistä. Vastoin kaikkia odotuksia hänestä oli tullut junassa nuokkuja.

Hän oli oppinut sulautumaan suurkaupunkiin. Sen solmukohdissa, ihmisvilinässä vaeltaessaan saattoi hetkittäin kokea menettävänsä minuutensa. Olevansa osa ihmismassaa, joka kulki anonyymina, vailla menneisyyttä. Kukaan ei ollut oma itsensä, saati yksilö vaan osa valtavaa kaupunki-nimistä

eliötä. Riku oli oppinut rakastamaan tuota tunnetta: kun hän ei ollut kukaan, hän oli kuka tahansa.

Riku astui junasta Takadanobaban asemalla. Junan ovien auettua myös laituriportti sihahti auki. Juna- ja metrolaitureille oli alettu asentaa aitoja sen jälkeen kun korealainen opiskelija oli kuollut jäätyään metron alle. Opiskelijanuorukainen oli hypännyt laiturilta pelastamaan japanilaista naista, joka oli vahingossa tipahtanut raiteille. Nainen ehti junan alta pois, opiskelija ei.

Tottuneesti Riku pujotteli oikeaan suuntaan asemarakennusta kannattelevien betonipilarien ohi.

Matka asunnolta Ebisusta Takadanobabaan, jossa ravintola sijaitsi, ei ollut pitkä. Joskus hän kaipasi pidempää matkaa, sitä, että siirtymä maailmasta toiseen olisi kestänyt kauemmin ja antanut tilaa hengittää.

Töissä Riku aloitti keittiön kuurauksen.

Hän pesi lattiat, pyyhki tasot ja kaasuhellat. Katsoi, että kaikki keittiövälineet, padat ja kattilat, olivat puhtaita ja kuurasi vielä ne, joihin ei ollut tyytyväinen. Aamuvalmistelut kuuluivat nuorille kokeille – joihin Rikukin ikävuosistaan huolimatta luettiin. Muut tulisivat paikalle vasta kun paikat olivat kunnossa. Osa liemistä oli pantu hautumaan jo edellispäivänä. Niissä käytettiin avotulen sijasta nykyaikaisia keittimiä, jotta ne voitiin jättää muhimaan yön yli.

Aamun tunteina vihanneskauppias, lihakauppias ja muut tavarantoimittajat toivat sovitut raaka-aineet ravintolaan. Kalat keittiömestari tai hänen kakkosmiehensä haki töihin tullessaan kalatorilta. Rikukin oli pari kertaa päässyt käymään torilla, joka oli kunnioitusta herättävä paikka.

Tappavasti maustettu gastrodekkari!

Kun Namie Amuro kuulee liikaa maatessaan sushi-alustana syrjäisessä kylpylässä, hän tajuaa välittömästi henkensä olevan vaarassa. Vaarassa on myös suomalainen huippukokki Riku Mäki, jonka suurena kulinaristina tunnettu japanilainen miljardööri on lähettänyt Kreikkaan jäljittämään muinaista herkkua nimeltä laserjuuri. Miljardööri ei kuitenkaan ole ainut, joka on kiinnostunut löytämään mausteen, jota tarinan mukaan on viimeksi saanut maistaa itse keisari Nero. Sitä etsivät muutkin, mukaan lukien Japanin ja Kreikan mafia.

Heikki Valkama vie Japaniin ja Kreikkaan sijoittuvassa dekkarissaan kunnianhimoisten kokkien, rahanahneiden mafiosojen ja herkullisen ruoan maailmaan. *Laserjuuri* jatkaa Suomen Dekkariseuran vuoden esikoisdekkariksi valitseman *Pallokalan* tarinaa.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-0152-8